

[Statsministeren.]

ikke. Det er et Spørgsmaal om at gaa sammen, kollektivt at beherske et Omraade for derigennem at diktere Modparten, hvad man ønsker. Det er det, Strejkeretten gaar ud paa, og der er det ejendommelige — hvad ogsaa blev anført under Behandlingen af Slagterikonflikten —, at den eneste Gruppe af nogen Betydning her i Landet, der i Dag virkelig kan tage for sine Varer, hvad de kan faa, uden at blive straffet derfor, det er faktisk Arbejderne. Der er jo ingen, der hverken anklager dem eller har Mulighed for at straffe dem, fordi de tager en Pris for den Vare, de har at sælge, nemlig deres Arbejdskraft, en Pris, som maaske ligger langt ud over Tarifferne, ja, der er jo i hvert Fald lovgivningsmæssigt slet ingen Grænse for, hvad de har Lov til at tage. Det er en privilegeret Stilling, denne Samfundsklasse har, en Stilling, som ingen anden betydningsfuld Samfundsklasse har i Dag.

Derfor synes Berettigelsen af Indgreb over for Strejker og Lockouter mig indlysende under Hensyn til den Situation, vi i Øjeblikket staar i, da der er Indgreb over for alle andre. Og selv om det ikke var Tilfældet, saa har det i hvert Fald altid været min Mening, at det kunde blive nødvendigt for Samfundet at gribe ind, hvis der stilledes saa store Krav, at det maatte siges samfundsmæssigt at være skadeligt, altsaa gribe ind over for denne kollektive Optraeden til Beherskelse af et Omraade, at sammenligne med Monopoler, hvor ingen Konkurrence kan faa Lov eller Lejlighed til at gøre sig gældende, den, som i Almindelighed er en naturlig Regulator for Tilbud og Efterspørgsel. Jeg tror, at hvis man vil stille Befolkningen lige, saa maa man enten anerkende en hvilken som helst Befolkningsklassers Ret til at strejke, det vil sige kollektivt at nægte at lade deres Varer flyde ud i Omsætningen til den almindelige Pris, eller ogsaa maa der være Mulighed for at træde op derimod over for alle i en given Situation. Hvis Folkestyret, Demokratiet, skal bestaa — ikke det Demokrati, som det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen er Talsmand for, for det anerkender jeg aldeles ikke som Demokrati, men kun som en Form for Diktatur fra et bestemt Partis Side —, hvis man vil opretholde et almindeligt Folkestyre, saa tror jeg, det bliver nødvendigt at gaa frem ad den sidste Vej, for ellers vil eller kan det let udvikle sig til at blive en økonomisk Borgerkrig.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller mente saa, at jeg ved mine Udtalelser havde manifesteret, at jeg var stærkt paa

Vej hen mod det Parti, mod den Kolonne, der betragter sig som Socialister. Ingenlunde! Det, som er mit politiske Arbejdsmaal, er at skabe Forudsætninger for, at Statsindgreb, Statskontrol og Statsregulering i saa høj Grad som muligt kan undværes. Og hvad er det, der kendetegner og præger et Parti? Det er dog dets Maal, det, som det stiler hen imod, det, man søger at naa frem til, og mit Maal er saa himmelvidt forskelligt fra det, som den socialistiske Teori og Tankegang stiler imod, ikke af Partiets onde Vilje, men fordi man tror, at deri ligger Lykken og Rigdommen, at Staten regulerer det hele eller i hvert Fald en stor Part af det.

Derfor er Retningen helt forskellig; at det saa paa visse Mellestationer kan ske, at vi holder paa samme Spor; er en anden Side af Sagen. Min Betragtning er den, at under de givne Forhold, hvor Forudsætningen for Frihed ikke er til Stede, maa man gribe ind; men de, som vil et Endemaal, hvor det offentlige, hvor Stat og Kommune har et saa stort Raaderum som muligt, er selvfølgelig ikke interesserede i at skabe Forhold, som gør, at Friheden eller den private Virksomhed kan faa et saa stort Virkeomraade og saa gode Betingelser som muligt.

Det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen talte igen om, at det at ophøje et Mæglingsforslag til Lov uden nogen virkelig Oplysning var helt forkert. Det har han talt om nogle Gange, og jeg har derigennem hidtil forstaaet, at det ærede Medlem hellere vilde have en virkelig Undersøgelse, en virkelig Bedømmelse og derefter træffe sin Afgørelse af, om det skulde være det vedkommende Nævn eller Raad eller det skulde være Rigsdagen, der skulde træffe Afgørelsen. Men jeg forstaar nu, at det ærede Medlem heller ikke ønsker at gaa den Vej. Det, han ønsker, er aabenbart dette, at naar der foreligger et Forslag, saa bare at byde over til den ene Side, og det er en let Politik. Det er let at kritisere et Forslag efter Recepten: Stadig mere til den ene! — uden Hensyn til, om der er saglig økonomisk Baggrund derfor. Det kan det ærede Medlem jo meget vel gøre, men jeg tror — og det er ogsaa et Svar til det ærede Medlem Hr. Starcke —, at et Forsøg paa at forbedre et Mæglingsforslag vilde medføre, at det vilde falde sammen, fordi det er opbygget som en Enhed, og at man derfor, hvis man skal skabe et virkelig sagligt Grundlag, maa foretage sin Undersøgelse helt fra Grunden af.

Maa jeg saa endvidere til sidst sige til det ærede Medlem Hr. Starcke, som spurgte